

סמסטר א', מועד ב', תשס"ח
 תאריך הבחינה: 30.05.2008
 מספר קורס: 0365-1102

מספר מחברת _____
 מספר ת.ז. _____

בחינה במבוא להסתברות

המורים: פרופ' אהוד לרר, פרופ' בוריס צירלסון

משך הבחינה: 3 שעות.
 מותר להשתמש בדף סכום אישי, ובמחשב כיס.
 השאלון מורכב מ-20 שאלות המבוססות על 3 סוגיות. רצוי לענות על כולן.
 לכל שאלה ניתנות 3 תשובות. סמן בטבלת התשובות את התשובה הנראית לך נכונה.
 באם כל התשובות נראות לך לא נכונות סמן (ד).
 סימון התשובה הנכונה במקום המתאים בטבלה שבתחתית עמוד זה מזכה ב-6 נקודות
 זכות. סימון תשובה לא נכונה נושא שתי נקודות חובה.
 הנבחן רשאי לסמן יותר מתשובה אחת באותה שאלה.

☐	☒	☐	☐	☐	☒	☐	☒
☐	☐	☒	☐	☐	☒	☒	☒
☐	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☒
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☒	☒

דוגמה:

0   -2   6   -2   -2   -4   4   0

סה"כ הנקודות האפשרי הוא 120.
 לעזרתך מצורפת רשימת נוסחאות.

בהצלחה!

	1 2 3 4		5 6 7 8										
א	☐	☐	☐	☐	א	☐	☐	☐	☐	א	☐	☐	☐
ב	☐	☐	☐	☐	ב	☐	☐	☐	☐	ב	☐	☐	☐
ג	☐	☐	☐	☐	ג	☐	☐	☐	☐	ג	☐	☐	☐
ד	☐	☐	☐	☐	ד	☐	☐	☐	☐	ד	☐	☐	☐
	12 13 14 15		16 17 18 19 20										
א	☐	☐	☐	☐	א	☐	☐	☐	☐				
ב	☐	☐	☐	☐	ב	☐	☐	☐	☐				
ג	☐	☐	☐	☐	ג	☐	☐	☐	☐				
ד	☐	☐	☐	☐	ד	☐	☐	☐	☐				

סוגיה 1

יהיו $X_1, X_2, \dots$ מ"מ ב"ת ש"ה, $\mathbb{P}(X_1 = 0) = \frac{2}{3}$, $\mathbb{P}(X_1 = 1) = \frac{1}{3}$. נגדיר את המאורעות הבאים:

$$A_2 = \{X_1 = X_2\},$$

$$A_3 = \{X_1 = X_2 = X_3\},$$

...

$$A_n = \{X_1 = X_2 = \dots = X_n\}.$$

1. ההסתברות המותנה $\mathbb{P}(A_2 | X_1 = 1)$ היא

(א) $\frac{1}{5}$ (ב) $\frac{5}{9}$ (ג) $\frac{1}{3}$

2. ההסתברות המותנה $\mathbb{P}(X_1 = 1 | A_2)$ היא

(א) $\frac{5}{9}$ (ב) $\frac{1}{3}$ (ג) $\frac{1}{5}$

3. ההסתברות המותנה $\mathbb{P}(A_3 | A_2)$ היא

(א) $\frac{3}{5}$ (ב) $\frac{5}{9}$ (ג) $\frac{2}{3}$

4. הגבול $\lim_{n \rightarrow \infty} \mathbb{P}(A_{n+1} | A_n)$ הוא

(א) $\frac{5}{9}$ (ב) $\frac{2}{3}$ (ג) $\frac{3}{5}$

סוגיה 2

יהיו $X_1, X_2, \dots, X_{10}$ מ"מ ב"ת ש"ה, $\mathbb{E}(X_1^2) < \infty$. נגדיר את המאורע

$$A = \{X_1 = X_2\}.$$

5. הטענה $\mathbb{E}(X_1 + X_2 | A) = \mathbb{E}(X_1 + X_2)$

(א) נכונה תמיד.

(ב) נכונה אם X_1 בעל התפלגות אחידה, אך (ג) לא נכון.

(ג) נכונה אם X_1 בעל התפלגות גיאומטרית, אך (ב) לא נכון.

6. הטענה $\mathbb{E}(X_1 + \dots + X_{10} | A) = \mathbb{E}(X_1 + \dots + X_{10})$

(א) נכונה תמיד.

(ב) נכונה אם X_1 בעל התפלגות אחידה, אך (ג) לא נכון.
 (ג) נכונה אם X_1 בעל התפלגות גיאומטרית, אך (ב) לא נכון.

.....
 7. הטענה $\text{Var}(X_1 + X_2 | A) = \text{Var}(X_1 + X_2)$ (א) נכונה אם X_1 בעל התפלגות גיאומטרית, אך (ב) לא נכון.
 (ב) נכונה אם X_1 בעל התפלגות אחידה, אך (א) לא נכון.
 (ג) נכונה תמיד.

.....
 8. הטענה $\text{Var}(X_1 + \dots + X_{10} | A) = \text{Var}(X_1 + \dots + X_{10})$ (א) נכונה אם X_1 בעל התפלגות גיאומטרית, אך (ג) לא נכון.
 (ב) נכונה תמיד.
 (ג) נכונה אם X_1 בעל התפלגות אחידה, אך (א) לא נכון.

סוגיה 3

יהיו X, Y מ"מ ב"ת. נגדיר את המאורע

$$A = \{X = Y\}.$$

9. אם $X \sim B(20, 0.7)$ ו- $Y \sim B(30, 0.3)$, אז ההתפלגות המותנה של X בהנתן A היא

(א) היפרגאומטרית (ב) בינומית (ג) אחידה

.....
 10. אם $X \sim G(0.7)$ ו- $Y \sim G(0.3)$, אז ההתפלגות המותנה של X בהנתן A היא
 (א) בינומית שלילית.
 (ב) אין מספיק נתונים כדי לדעת.
 (ג) גיאומטרית.

.....
 11. מהי ההתפלגות של Y , אם $X \sim G(0.7)$ וההתפלגות המותנה של X בהנתן A היא $G(0.3)$?
 (א) בינומית שלילית.
 (ב) גיאומטרית.
 (ג) לא קיימים X, Y כאלה.

סוגיה 4

יהיו X, Y מ"מ ב"ת עם תוחלת ושוונות סופיות. נסמן

$$Z = X + Y, \quad W = X - Y.$$

12.

- (א) Z ו- W הם בלתי מתואמים אם ורק אם $\mathbb{E}(X) = \mathbb{E}(Y)$.
(ב) Z ו- W הם בלתי מתואמים אם ורק אם $\text{Var}(X) = \text{Var}(Y)$.
(ג) Z ו- W הם תמיד בלתי מתואמים.

13. $X \sim B(6, \frac{1}{2})$, Y משתנה אחיד על פני $1, 2, \dots, 6$ (קוביה). נסמן ב- r את מקדם

המתאם בין Z ו- W .

- (א) $r > \frac{1}{2}$ (ב) $r < -\frac{1}{2}$ (ג) $r = 0$

14. X ו- Y מקבלים ערכים 0 או 1 בהסתברות $\frac{1}{2}$.

- (א) Z ו- W בעלי מתאם חיובי.
(ב) Z ו- W בעלי מתאם שלילי.
(ג) Z ו- W בלתי תלויים.

15. השונות של ZW :

- (א) עשויה להיות שווה ל-0 אבל תמיד סופית.
(ב) תמיד חיובית ממש.
(ג) עשויה להיות אינסופית.

סוגיה 5

מטילים 100 מטבעות הוגנים שעליהם רשומים 0 ו-1. מקבלים 100 מ"מ: $X_1, X_2, \dots, X_{100}$, כאשר X_i היא תוצאת ההטלה של המטבע ה- i (0 או 1). לאחר מכן מסדרים את המטבעות בסדר אקראי מבלי להפוך את הצדדים. מקבלים 100 מ"מ חדשים: $Y_1, Y_2, \dots, Y_{100}$. נגדיר בנוסף את המ"מ

$$X = \sum_{i=1}^{100} X_i, \quad Z = \sum_{i=1}^{100} X_i Y_i.$$

	ההתפלגות של X היא	
(א) אחידה	(ב) בינומית	(ג) היפרגאומטרית
.....		
16. ההתפלגות המותנה של Z בהנתן $X = 60$ היא		
(א) בינומית	(ב) אחידה	(ג) היפרגאומטרית
.....		
17. ההתפלגות המותנה של X בהנתן $X - Z = 0$ היא		
(א) אחידה	(ב) בינומית	(ג) היפרגאומטרית
.....		
18. ההתפלגות המותנה של X בהנתן $X - Z = 1$ היא		
(א) בינומית	(ב) היפרגאומטרית	(ג) אחידה
.....		
19. התוחלת המותנה של X בהנתן $X - Z = 10$ שווה ל-		
(א) 50	(ב) 60	(ג) 40
.....		

רשימת נוסחאות

Var (X)	E (X)	P (X = k)	ההתפלגות	
$np(1 - p)$	np	$\binom{n}{k} p^k (1 - p)^{n-k}$	$B(n, p)$	בינומית
λ	λ	$\frac{\lambda^k}{k!} e^{-\lambda}$	$P(\lambda)$	פואסון
$\frac{1-p}{p^2}$	$\frac{1}{p}$	$p(1-p)^{k-1}$	$G(p)$	גיאומטרית
$\frac{n^2 - 1}{12}$	$\frac{n + 1}{2}$	$\frac{1}{n}$	$U(n)$	אחידה ב- $\{1, \dots, n\}$
$n \frac{1-p}{p^2}$	$\frac{n}{p}$	$\binom{k-1}{n-1} p^n (1-p)^{k-n}$	$NB(n, p)$	בינומית-שלילית
$n \frac{RW}{(R+W)^2} \left(1 - \frac{n-1}{R+W-1}\right)$	$n \frac{R}{R+W}$	$\frac{\binom{R}{k} \binom{W}{n-k}}{\binom{R+W}{n}}$	$H(n; R, W)$	היפרגיאומטרית

$$\frac{1}{1-x} = 1 + x + x^2 + x^3 + \dots \quad (-1 < x < 1)$$

$$e^x = 1 + x + \frac{1}{2!}x^2 + \frac{1}{3!}x^3 + \dots$$

$$\mathbb{E}(Y) = \mathbb{E}(\mathbb{E}(Y | X))$$

$$\text{Var}(Y) = \mathbb{E}(\text{Var}(Y | X)) + \text{Var}(\mathbb{E}(Y | X))$$

$$\hat{Y} = \rho \frac{\sigma_Y}{\sigma_X} (X - \mathbb{E}(X)) + \mathbb{E}(Y)$$

λ	0.1	0.2	0.3	0.4	0.5	0.6	0.7	0.8	0.9
$e^{-\lambda}$	0.905	0.819	0.741	0.670	0.607	0.549	0.497	0.449	0.407

λ	1	2	3	4	5	6	7	8	9
$e^{-\lambda}$	0.368	0.135	0.0498	0.0183	0.0067	0.0025	0.0009	0.0003	0.0001